

CYFARFOD	Y Cyngor
DYDDIAD	5ed o Fawrth 2020
TEITL	Cynllun y Cyngor 2018-23: Adolygiad 2020/21
PWRPAS	Cymeradwyo diweddariad o Gynllun y Cyngor
AWDUR	Y Cynghorydd Dyfrig Siencyn

1. Cyflwyniad

- 1.1. Mabwysiadwyd Cynllun Cyngor Gwynedd 2018-2023 yn wreiddiol gan y Cyngor Llawn yn ei gyfarfod ar yr 8fed o Fawrth 2018. Yn flynyddol ers hynny rydym wedi bod yn adolygu ei gynnwys er mwyn sicrhau ein bod fel Cyngor yn parhau i flaenoriaethu ein gwaith yn ôl anghenion pobl Gwynedd.
- 1.2. Rydym bellach angen adolygu'r Cynllun er mwyn datgan beth fydd y Cyngor yn bwriadu ei gyflawni yn ystod 2020/21, sef y drydedd flwyddyn i mewn i'r cynllun pum mlynedd. Er mwyn adolygu'n iawn, roedd angen i ni ystyried beth oedd wedi newid ers y llynedd, gan edrych ar y materion cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a pholisi sydd yn dylanwadu ar y Cyngor ac sy'n debygol o ddylanwadu ar lesiant pobl Gwynedd i'r dyfodol.
- 1.3. Yn ei gyfarfod ar 18 Chwefror bu i'r Cabinet gymeradwyo **Cynllun Cyngor Gwynedd 2018-2023: Adolygiad 2020/21 (y Cynllun)** i'w gyflwyno i gyfarfod y Cyngor ar 5 Mawrth 2020.

2. Y Penderfyniad a Geisir

- 2.1. Gofynnir i'r Cyngor fabwysiadu **Cynllun Cyngor Gwynedd 2018-2023: Adolygiad 2020/21** er mwyn ei weithredu yn ystod 2020/21.

3. Cefndir

- 3.1. Fel y fersiwn gyfredol mae **Cynllun y Cyngor 2018-23: Adolygiad 2020/21** yn cynnwys **Cynllun Cryno** ac hefyd **Cynlluniau Adran** unigol. Ceir copi o'r Cynllun yn **Atodiad 1**.
- 3.2. Mae'r **Cynllun Cryno** yn nodi ein Amcanion Llesiant a'n Blaenoriaethau Gwella ar gyfer y cyfnod dan sylw, ac yn crynhoi yr holl feysydd yr ydym am roi sylw penodol iddynt er mwyn gwneud y gwahaniaeth mwyaf i fywydau ein trigolion. O dan bob Blaenoriaeth Gwella ceir crynodeb o'r prosiectau y bwriedir ei gyflawni.
- 3.3. Ceir disgrifiad o waith dydd i ddydd yr Adrannau o fewn y **Cynlluniau Adran**. Yn ogystal, ceir disgrifiad manylach o'r hyn y bwriedir ei wneud er mwyn ymateb i'r blaenoriaethau gwella.

4. Newidiadau ers Cynllun Cyngor Gwynedd 2018-2023: Adolygiad 2019/20

4.1 Mae'r prosiectau yn y tabl isod wedi eu hychwanegu o'r newydd

Prosiect	Adran	Rheswm
Cynllun Gweithredu Newid Hinsawdd (sydd hefyd yn Flaenoriaeth Gwella newydd)		Ymateb i flaenoriaeth y Cyngor a'r Cabinet yn dilyn cyhoeddi datganiad argyfwng hinsawdd
Cydweithio Meirionnydd	Addysg	Mae angen ymateb i'r sefyllfa gyfredol ym Meirionnydd ble mae angen edrych yn strategol ar ddarpariaeth addysg uwchradd
Sicrhau Tegwch i Bawb	Cefnogaeth Gorfforaethol	Mae'r Cynllun Cydraddoldeb newydd yn dod i rym yn 2020/21 felly mae angen prosiect i roi hwb i'r gwaith

4.2 Un o'r prif newidiadau sy'n cael ei gynnig i'r Cynllun Cryno yw ychwanegu Blaenoriaeth Gwella o'r newydd fydd yn cyfarch dyhead y Cyngor a'r Cabinet i ymateb i'r datganiad argyfwng hinsawdd. Ar ddiwedd y Cynllun Cryno fe welwch Blaenoriaeth Gwella 8, sef 'Ymateb i'r Argyfwng Newid Hinsawdd', a phrosiect 'Cynllun Gweithredu Newid Hinsawdd'. Nid oes Asesiad Effaith Cydraddoldeb wedi ei lunio ar gyfer y prosiect hwn eto gan mai nod y prosiect yn 2020/21 yw llunio cynllun gweithredu. Bydd yr Asesiad yn cael ei lunio pan fydd y prosiect yn ddigon aeddfed.

4.3 Mae Asesiadau Effaith Cydraddoldeb ar gyfer y ddau brosiect arall wedi eu cynnwys yn **Atodiad 2**.

4.4 Mi fydd y prosiectau canlynol a fu'n cyfrannu at Flaenoriaethau Gwella hyd at eleni yn trosglwyddo i fod yn rhan o waith dydd i ddydd yr adrannau yn ystod 2020/21 oherwydd nad oes angen sylw penodol ar y gwaith hwn bellach neu fod y gwaith wedi ei orffen.

Prosiect	Adran
Cryfhau'r Arweinyddiaeth	Addysg
Dalgylch Y Berwyn, Y Bala	Addysg
Strategaeth Cefnogi Teuluoedd	Plant a Chefnogi Teuluoedd
Cynyddu Budd Digwyddiadau Mawrion	Economi
Datblygu'r Arweinyddiaeth	Cefnogaeth Gorfforaethol

4.6 Yn ogystal, mae'r prosiect canlynol wedi newid:

Prosiect	Adran
Strategaeth Iaith Uwchradd wedi newid ei deitl i Hybu Defnydd o'r Gymraeg ymysg Plant a Phobl Ifanc	Addysg

4.7 Mae gweddill y prosiectau Blaenoriaethau Gwella yn cario ymlaen o 2019/20 i 2020/21.

4.8 **Blaenoriaethau Lleol** (testun mewn blychau lliw yn y Cynlluniau Adran) yw'r blaenoriaethau a adnabuwyd gan yr holl aelodau lleol yn ystod yr ymgynghoriad gwreiddiol ar Gynllun y Cyngor yn hydref 2017. Mae unrhyw newidiadau neu addasiadau i'r blaenoriaethau lleol ynghyd ag unrhyw gamau gweithredu y bwriedir eu cynnal i'r dyfodol yn cael eu cyfarch o fewn y Cynlluniau Adran perthnasol.

5. Adnoddau

5.1. Mae angen adnoddau ychwanegol er mwyn cyflawni'r prosiectau a nodir o dan nifer o'r Blaenoriaethau Gwella o fewn y cynllun. Heb yr adnodd mae'n bosibl na fydd modd i ni gyflawni'r hyn a nodir ym mhob achos.

5.2. Ar hyn o bryd cynigir bod yr holl brosiectau yn cael eu cymeradwyo fel rhan o'r cynllun, yn amodol ar gytundeb gan y Cabinet i ariannu prosiectau penodol wedi iddynt ystyried pob achos busnes perthnasol. Mae penderfyniadau i ariannu wedi digwydd eisoes, yn rhannol neu yn llawn ar gyfer rhai prosiectau, a disgwylir i hyn barhau wrth i brosiectau aeddfedu.

6. Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru)(2015)

6.1. Mae'r Ddeddf yn gosod dyletswydd ar gyrff cyhoeddus yng Nghymru i wella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol. Fel rhan o'r ddyletswydd mae angen i gyrff cyhoeddus gyhoeddi amcanion llesiant sy'n amlinellu sut y byddant yn gwella llesiant.

6.2. Bu i ni ymgynghori gyda'r Aelodau Etholedig a'r cyhoedd ynghylch y materion sy'n effeithio ar eu llesiant fel rhan o'r broses o ddatblygu'r cynllun cyfredol gan hefyd ddadansoddi canlyniadau Asesiad Llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd a Môn.

6.3. Gan fod y dystiolaeth a ddefnyddiwyd i lunio'r amcanion llesiant ar gyfer 2018/19 yn parhau i fod yn berthnasol awgrymir bod yr amcanion hynny yn parhau ar gyfer 2020/21. Ceir rhestr o'r amcanion llesiant ar dudalen 5 o'r Cynllun.

7. Deddf Cydraddoldeb 2010

7.1. Mae gofyn statudol i baratoi ac ystyried canfyddiadau asesiad o effaith o safbwynt cydraddoldeb wrth baratoi'r cynllun yn unol â gofynion Deddf

Cydraddoldeb 2010 fel y gweithredir yng Nghymru. Atodir yr asesiad yn **Atodiad 2**.

- 7.2. Nid yw'r asesiad ar y Cynllun yn ei gyfanrwydd yn canfod unrhyw effaith fyddai'n cyfiawnhau gwyro oddi wrth yr argymhelliad a rhagwelir elfennau fyddai ag effaith positif.
- 7.3. Bydd Asesiad Effaith Cydraddoldeb llawn yn cael ei wneud ar bob prosiect unigol fydd yn deillio o'r blaenoriaethau gwella. Fel y nodir ym mhwynt 4 uchod, mae Asesiadau Effaith ar brosiectau unigol hefyd wedi eu cynnwys yn Atodiad 2.

8. Unrhyw Ymgynghoriadau A Gynhaliwyd Cyn Argymell Y Penderfyniad

8.1 Barn y Swyddogion Statudol:

i. Y Pennaeth Cyllid

Mae Cynllun y Cyngor yn ddogfen allweddol, sy'n gosod allan yr hyn y mae Cyngor Gwynedd am anelu i'w wneud dros y dair blynedd nesaf. Mae'r Gronfa Trawsffurfio yn parhau, er mwyn ariannu blaenoriaethau'r Cynllun, ond mae cyfran o'r gronfa yma eisoes wedi cael ei ymrwymo. Mae tebygolrwydd y bydd gofynion adnoddau'r holl flaenoriaethau gwella sydd yn y Cynllun yn fwy na'r arian fydd ar gael iddynt, tra mae priodoldeb ariannol yn golygu y bydd rhaid sicrhau bod ffynhonnell ariannu wedi cael ei adnabod ar gyfer unrhyw ymrwymiad i wario. Diau y bydd y Cabinet yn parhau i ystyried pob achos busnes yn unigol cyn cytuno i'w ariannu. Ar yr achlysuron hynny, byddaf yn diweddarau'r Cabinet ar sefyllfa ddiweddaraf y Gronfa Trawsffurfio.

ii. Y Swyddog Monitro:

O fewn Cynllun y Cyngor mae agweddau statudol sydd yn cael eu cyfarch, yn benodol felly ynglŷn ag Amcanion Gwella (Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009) ac Amcanion Llesiant a osodir yn unol â'r gofyn yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol(Cymru) 2015. Drwy adolygu'r Cynllun mae'r Cyngor yn cyfarch gofynion yn flynyddol ynglŷn â'r rhain. Rwy'n cefnogi'r argymhelliad o safbwynt priodoldeb.

8.2 Barn yr Aelod Lleol

Ddim yn fater lleol.

8.3 Canlyniad Unrhyw Ymgynghoriad

Asesiadau Effaith Cydraddoldeb i'w gweld yn Atodiad 2.

9. Atodiadau

Atodiad 1 – Cynllun y Cyngor 2018-23: Adolygiad 2020/21

Atodiad 2 – Asesiadau Cydraddoldeb